

נאומו של יהונתן פולארד לרגל כניסתו לשנה ה-20 למאסרו

הוקרא בכנס השרשרת האנושית באזיקים, ירושלים 21 בנובמבר 2004

מה המכנה המשותף למרואן ברגותי, לדניס רוס, ולי?

* מרואן ברגותי מרצה כמה מאסרי עולם בכלא ישראל באשמת רצח יהודים.

* דניס רוס, שהוא יהודי, היה השליח המיוחד של ארה"ב למזרח התיכון בשנים 1988-2000.

אני, יהונתן פולארד, מרצה מאסר עולם באמריקה בגלל פעילותי למען מדינת ישראל.

החוט המקשר את כולנו הוא חוסר המוסר של ממשלת ישראל, ומוכנותה המתמדת להקריב את אנשיה על מזבח תועלת פוליטית.

ברצוני לדון היום ברעיון זה, לכבוד אירוע הסטורי...

ביום זה לפני עשרים שנה קרה מאורע היסטורי. בפעם הראשונה בהיסטוריה המודרנית סוכן גורש מהשגרירות של המדינה ששירת, ונזרק לרחוב כדי שיעצר בידי שירותי הבטחון המקומיים. המדינה ששירת הפכה הראשונה והיחידה בהיסטוריה של הריגול המודרני לשתף פעולה בהרשעת סוכנה. ואמנם, נעשתה עבודה כל כך יסודית, שהסוכן קיבל עונש ללא תקדים: **מאסר עולם!** וזאת עבור עבירה שבדרך כלל נענשים בעבורה במאסר של 2-4 שנים.

אני הסוכן, ישראל היא המדינה אותה שירתתי.

עתה, בשנה העשרים למאסר העולם שלי, כאשר הסוף אינו נראה באופק, אין טעם להתפלמס בשאלה האם הופקדתי ונבגדתי בידי המדינה שעבדתי עבורה. העובדות מדברות בעד עצמן.

באחרונה נשמעו בתקשורת הישראלית השערות לגבי הצעה חדשה להשיג את שחרורי. העיסקה המדוברת היא שאני, יחד עם עזאם עזאם (הדרוזי הישראלי הכלוא במצרים), נשתחרר תמורת שחרורו של מרואן ברגותי, רוצח יהודים והמוח שמאחורי האינתיפדה.

ברצוני להבהיר שתמיד התנגדתי כי שחרורי יותנה בשחרור רוצחים ומחבלים. עמדתי זו לא השתנתה. מגיע לי להשתחרר משום שעונשי אינו מוצדק ומשום שארה"ב הבטיחה לשחרר אותי בהזדמנויות שונות, כולל התחייבות של נשיא ארה"ב בוועידת וואי ב-1998.

מי שמסכים עקרונית כי יש לשחרר אותי משום שעונשי אינו מוצדק, ולא בתמורה לויתורים חד-צדדיים של ישראל, הוא השליח האמריקני המיוחד לשעבר למזרח התיכון – דניס רוס. בספרו החדש "השלום החסר" (פארר שטראוס גירן, ניו יורק, 2004) רוס כותב כי בוועידת וואי הנשיא שאל אותו האם שחרורי יהיה דבר חשוב לישראל. "כן", ענה רוס, "כי הוא נחשב חייל ובישראל מקובל כי אין מפקירים חיילים בשדה הקרב". (עמ' 438).

בהערת שוליים באותו עומד רוס מוסיף: "אמרתי גם שאני תומך בשחרורו של פולארד כיוון שהאמנתי שקיבל עונש חמור יותר מאחרים שביצעו עבירות דומות. העדפתי לא לקשור את שחרורו בהסכם כלשהו..."

אבל מיד אחרי שרוס הודה באי-הצדק של עונשי והביע דעתו כי מגיע לי להשתחרר ללא תנאים, הוא יעץ לנשיא **לא** לשחרר אותי. מדוע? בגלל ערכי הגדול כנכס פוליטי וכקלף מיקוח.

רוס כותב שהזהיר את הנשיא שלא לשחרר אותי עד שיושגו הסדרים סופיים בין ישראל לפלשתיניים. "זה יהיה רווח גדול לישראל; אין לך הרבה כאלה בכיס... תצטרך אותו יותר מאוחר, אל תשתמש בו כעת." כך אמר רוס לנשיא. (עמוד 439)

כאשר מבנינים את התייחסותו של רוס כלפי כנכס ולא כאדם, ניתן גם להבין את אדישותו של ראש הממשלה שרון כלפי. שרון, בכוונה ובאופן מחושב, התעלם מכל הזדמנות להשיג את שחרורי מאז שנכנס לתפקיד. מדוע? משום שגם הוא רואה אותי כנכס ולא כאדם. שרון שומר אותי להזדמנות שיוכל לנצל את שחרורי כעלה תאנה לאיזו יוזמה נתעבת. כפי שמסתבר על מנת לאפשר לעוד צורר יהודים להיות ראש ממשלתה של הרשות הפלשתינית, כפי שישראל עשתה פעם לצורר יאסר ערפאת.

בינתיים, ממשלת ישראל מבינה שהאמריקנים רואים אותי כקלף מיקוח יקר-ערך. במקום ללחוץ לשחרורי, ישראל למדה כיצד לנצל את קלף המיקוח מבלי לשלם את המחיר. ישראל למדה כיצד לשחק בשמי ובגורלי בתקשורת כדי למכור לציבור בישראל את מעשיה הבלתי מוסריים.

במשך השנים, כאשר הממשלה קראה לוותר על רמת הגולן, כאשר היתה נחושה בדעתה לחלק את ירושלים, כאשר הפקירה את חברון, כאשר רצתה לוותר על הר הבית – העלתה בפרהסיה את התקווה שישחררו אותי בתמורה לויתורים נוראים אלה. בכל פעם העם התנחם בכך שלפחות השיג את שחרור פולארד. אבל הכל היה שקר.

אפילו בוועידת וואי, הדרישה לשחרורי היתה עלה התאנה לעיסקה רעה לציבור הישראלי. כפי שדניס רוס כותב (עמ' 455): "ראש הממשלה אמר שלא יוכל לבצע את העיסקה בלי זה. הוא אמר שהסכים לויתורים בנושא העצירים הבטחוניים בהנחה שבתמורה יקבל את פולארד, ועל בסיס זה יוכל "למכור" את שחרור העצירים ואפילו את כל העיסקה". אך כמו כל דבר שאפשר לוותר עליו, הורידו אותי מסדר היום כשהאמריקנים לא כיבדו את התחייבותם לשחרר אותי. ישראל, לעומת זאת, שחררה את הרוצחים והמחבלים הערבים.

מאוחר יותר, כאשר היה דיון בתקשורת לגבי המוסריות של החלפת ראשי המחבלים עובייד דוראני, יחד עם מאות מחבלים נוספים, תמורת גופותיהם של שלושה חיילים ישראלים ואלחנן טננבאום, שמי הושחל שוב לעיסקה, כדי לרכך את המכה. אחרי שהציבור בישראל התרגל לרעיון של עיסקה מתועבת זו, מחקו את שמי וביצעו את העיסקה. האמת היא שלא היתה שום כוונה לכלול אותי בעיסקה, אלא רק לעורר בציבור תקוות לגבי שחרורי.

כעת נראה כי ישראל מתכוונת לחזור על התרגיל כדי להצדיק את שחרורו של מרואן ברגותי צורר היהודים. הפעם התמורה גדולה הרבה יותר, ואולי ישראל תצטרך לבצעה.

כאשר נושא העיסקה המשולשת עלה באחרונה בתקשורת, החלו מקורבי לחקור את העניין. להלן העובדות שלמדנו ממקורות מהימנים בארה"ב ובישראל:

1 ישראל, ולא הערבים, לוחצת לשחרורו של ברגותי.

באופן רשמי, ישראל טוענת שלעולם לא תשחרר את ברגותי מאחר והוא רוצח שנשפט לכמה מאסרי עולם ושחרורו יערער את שלטון החוק. באופן לא רשמי, המקורות (כולל אחד קרוב ביותר לראש הממשלה) מודים כי ישראל מטפחת את ברגותי בכלא כדי שיהיה המנהיג הבא של העם הפלשתיני.

סוד גלוי הוא בישראל כי גורמים בכירים נפגשו בחשאי עם ברגותי מאז כניסתו לכלא. הוא נלקח מתאו ומובא למקומות חשאיים לפגישות אלה, כדי לגייס את תמיכתו בקידום יוזמות שונות עם הפלשתינים, כגון הפסקות אש. מפגשים חשאיים אלה הם חלק מהטיפוח של ברגותי.

2 ישראל, ולא התנזים של ברגותי, הדליפה את הסיפור על שיחות המתנהלות במטרה להגיע להסכם תלת-צדדי לשחרורו של ברגותי.

באופן רשמי, ישראל דוחה כל אפשרות לשחרר את ברגותי. באופן לא-רשמי, ממשלת שרון והמקורבים לו מאמינים כי ברגותי הוא אדם שניתן לעבוד איתו, המסוגל להשתלט על הרחוב הפלשתיני. הם רואים בו אדם המסוגל לאחד את הפלגים בתוך המיליציות הפלשתיניות ולרסן אותן.

3 ישראל, ולא הערבים, מספקת לתקשורת בחשאי חומרי חיובי אודות ברגותי.

נוסף לניסיון לטהר את ברגותי, ישראל מנסה גם ליצור רושם שהתמיכה העממית בברגותי בתוך העם הפלשתיני היא כל כך גדולה שאי אפשר להתנגד לה או להתכחש לה. זהו ניסיון ליצור אוירה כזו שארה"ב תרגיש מחויבת להתערב ולנהל את העניינים, ואז האמריקנים יוכלו "להכריח" את ישראל לשחרר את ברגותי, וישראל תעשה זאת "בידיים נקיות".

4 ישראל, ולא הערבים, מנסה להציג את ברגותי כגרסה פלשתינית של נלסון מנדלה.

בשבוע שעבר ישראל פעלה מאחורי הקלעים בתקשורת כדי לקדם את שחרורו של ברגותי ואת בחירתו לתפקיד ראש ממשלה של הרשות הפלשתינית באופן הרבה יותר נמרץ מאשר פעלה במשך עשרים השנה האחרונות למען שחרורי!

למעשה, בשני העשורים האחרונים ישראל לא עשתה דבר בתקשורת כדי להסביר את המקרה שלי לציבור האמריקני או הישראלי, למרות בקשותי החוזרות לסיוע מסוג זה. נודע לי מגורמים ישראליים כי הם עובדים שעות נוספות למען ברגותי.

הפעולות הדיפלומטיות של ישראל ותמיכתה בברגותי מאחורי הקלעים משקפות את חוסר המוסר של הממשלה. כאן מדובר לא במוסר אלא בתועלת פוליטית. מוסר אינו נכנס לתמונה, ולכן כל העניין ראוי לבוז.

5 דעת הקהל הערבית, ולא דעת הקהל הישראלית, היא המונעת מישראל לשחרר את ברגותי באופן ישיר.

ישראל חייבת ליצור רושם כי מכריחים אותה לשחרר את ברגותי, וכי קיבלה תשלום גבוה תמורת שחרורו. אם ישראל לא תקבל משהו יקר-ערך בתמורה לברגותי, הרחוב הפלשתיני יתייחס אליו כאל בוגד ומשתף פעולה, העושה את דברה של ישראל. אמינותו תשאף לאפס וחיייו יהיו בסכנה. לא נשארו הרבה קלפי מיקוח יקרי ערך, ועוד פחות כאלה שלא יעלו לפלשתינים דבר.

לצערי, דבר לא ישתנה, למרות הסתייגותי המוחלטת מליטול כל חלק בתכנית בלתי מוסרית כזו – זה לא עושה שום רושם על הממשלה. הממשלה תעשה כל שביכולתה להשיג את מבוקשה, בלי להתחשב ברצוני, בדעתי, או בדעת מישהו אחר.

ואם יצליחו?

אם יצליחו, יש לזכור שרק ה' יודע איך הסיפור המלא יסתיים. כתוב בתהלים (צב, ז): "בפרוה רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און, להשמדם עדי עד". אנשים מאמינים שהם שולטים בעולם, אך גורלנו כיחידים וכעם תמיד היה, הווה ויהיה בידי ה'.

כיהודים יראי שמים אנו נשענים על ה', ככתוב (תהלים סב, ז): "על אלוקים ישעי וכבודי צור עוזי מחסי באלוקים".

לפני עשרים שנה, ב-21 בנובמבר 1985, כאשר נזרקתי החוצה משגרירות ישראל, פרשת השבוע היתה "ויצא". ויצאתי מהשגרירות... השבוע, בפעם הראשונה בעשרים שנה, פרשת השבוע של ה-21 בנובמבר היתה שוב "ויצא". נקווה שהפעם הפירוש יהיה "ויצא מהכלא".

יהי רצון שאלוקי ישראל יברך את כולנו וישמור אותנו מכל רע. שיגאל אותנו במהרה, כיחידים וכעם, לעשות את רצונו. שיחזיר אותי ואת אשתי האהובה אסתר במהרה לארץ, כדי שהפעם הבאה שנפגש בכנס למען פולארד יהיה כדי להודות לה'.

אמן כן יהי רצון.